

SEVERINUL

Foaie socială-economică săptămânală.

Prețul abonamentului:	Insertiunile:	Proprietar și redactor responsabil:	Redacțiunea și administrațiunea:
Pentru Ungaria . . . 6 cor. la an. „ străinătate . . . 10 fr. la an. „ America . . . 2 1/2 dolari la an.	Rândul cu litere garmond odată publicat: 10 fil., de mai multe ori însă, prețul se reduce.	GEORGE M. DOPP.	Caransebeș, edificiul „Tneckert Strada Principală (Foutca)

Ăpropierea sinceră de popor.

Am arătat în Nrul trecut al foaiei noastre cum Asociațiunea abia acum s'a trezit din letargie și simte și ea necesitatea unei ăpropieri sincere față de popor. Ne bucurăm din toată inima de această revenire la calea cea adevărată a fericirii unui popor, care are lipsă nu de ură și dușmănie față de poporul maghiar și celelalte popoară din iubita noastră patrie, ci de cultură și de pânea de toate zilele.

Să ne lăsăm de politica mare de fraze umflete și late, carea, ce-i drept, poate aduce foloase reale unor persoane puse în fruntea mișcării de seducere a poporului, și să lucrăm pe terenul social și economic. Nu e locul aici să mai arătăm relele, ce se produc prin politica cea mare, intrăsigentă, pentru că în organul nostru nici nu ne putem ocupa cu chestiile politice, ci vom arăta calea ce vom urma în cele sociale și economice. În cele sociale să propagăm în poporul nostru pacea și iubirea deapropelului. Să-l învățăm pe țaranul nostru că în toate afacerile sociale mână în mână avem să mergem mai vârtos cu poporul maghiar, să-i spunem, că separarea în cele sociale nu ne poate aduce nici un folos, decât înstrăinarea

față de noi și de chestiile noastre sociale, culturale și economice.

Vom avea să muncim din cale afară mult ca să putem produce cât de cât rezultate reale în cele economice, pentru că — durere — pe terenul economic stăm rău de tot. Ne tot laudăm cu multele bănci, cari ar fi un splendid rezultat al activității pe terenul economic, nu observăm însă, că cele mai multe bănci nu-și ajung scopul, ca să funcționeze în favorul poporului, ci cele mai multe servesc tocmai pentru nimicirea poporului muncitor, fiind ele întemeiate nu din dragoste curată pentru interesele economice ale poporului, ci pentru căpătuirea unor scăpătați și pentru servirea intereselor de clică. O scurtă privire în rapoartele diferitelor institut de bani va dovedi afirmatiunea noastră. Avem bănci cu capitale sociale de milioane, cu depuneri foarte mari, cu venite curate de zeci și sute de mii și fiori ne cuprind, când privim la împărțirea profitului curat. Vom vedea taniemele pentru membrii din direcțiune, pentru diferitele categorii de funcționari, pentru directorul executiv, președinte și alte feluri de funcționari. Vom observa însă și tristul adevăr, că la popar nimeni nu se îngrijește, când e vorba de un profit

stors dela popor. Se aruncă câte o sumuliță neînsemnată și pentru scopuri de binefacere, cari în cele mai multe cazuri n'au nimic a face cu poporul muncitor.

În adunarea generală din urmă a institutului „Sebeșana“ s'a aruncat din partea d-lui Dimitrie Beuca o sămânță, care ajunse pe pământ bun, va încolți și frumos rod va aduce. D-Sa a făcut propunerea, ca din venitul curat al institutului să se rupă o bună părticică pentru ajutorarea uceinicilor dela comerț și industrie. Iată o idee norocoasă, prin realizarea căreia ne va succede să scoatem poporul dela întunec și din sărăcie. Trăim azi timpuri grele, așa zicând schimbate. Dările s'au înmulțit, pământul s'a împărțit între descendenții familiilor așa, că cei mai mulți nu mai au decât curele de pământ. Sarcinile au crescut, iar izvoarele de câștig din zi în zi scad. Între astfel de împrejurări grele, omul cuminte își aruncă privirea în altă parte și caută alte mijloace de trai.

E fără îndoială, că comerțul și industria sunt cele mai neglitate de poporul nostru, pentru că românul e născut domn și el mai bucuros lăncezește prin vre-o cancelarie cu o plată neînsemnată, decât să fie comer-

Luptă și dragoste curată

— Roman —

de
George M. Dopp.
(Urmare).

IX.

Moartea lui Weber.

Să n'tinse hora d'abinele. Ficiori chipeși ca brazii din munte frământau pământul cu zor. Cu brațele lor oțelite în munca câmpului, la coasă și plug, cuprindeau de mijloc păunițele codrilor, frumoasele sibiene. Frumoși-s Doamne, frumoși. Curățenia sufletului și trupului lor a ajuns poveste peste mări și țări. Că vezi, nu-s în lume fete mai frumoase, mai drăguțe, cu sufletul curat ca româncuțele noastre. Nici voinici, cari nu cunosc frica, lenea și falsitatea, nu sunt pe întreg rotogolul pământului ca și cum păunașii nostri românași sunt. — Nică diplașul trage cu zor arcușul pe strună, iar Răpa ținea secunda de credeai că-i prăpădenie.

Eră în ziua de Sân-Petru. Jucau tinerii cu inimă; iar însurății și nevestele mai tinere făcuse un zid, ca murii unei cetăți în jurul horei. Unele babe își puneau mâna streșină la ochi, apoi se dădeau în coate șoptindu-și taine despre Niculiță dascălul și căpitanul Weber. Se svonise, ci că dascălul se

dase în dragoste cu doamna sasului... O bălă, adusă de el din Cluj. Weber, se făcū bine după păruiala ce o căpătase dela George, rămase însă ofticos. Soartea îi aduse în cale tocmai pe baronița Friedhof. Cetitorii își aduc aminte, cum părăsise Dionizie pe aceasta pe balconul din Cluj. Acum eră măritată cu Weber și stăteau la moșia lor din Sibiu. Weber, bolnav, cum eră trebuia să înghită nodurile ce i-le făcea dascălu Niculiță, care răpi inima baroniței. Și asta făcea, ca cu repezeală să se ăpropiie de sfârșitul sfârșitului...

Hora eră în toilul ei, când deodată vine o brișcă. Se oprește înaintea horii. Din ea se coboară un domn uscăcios, ținând o biciușcă în mână. Eră Weber. Fața lui suptă și vocea-i răgușită, trădau nopți nedurmite în desfrâu a acestui bogătan. Lângă el în trăsura ședea Burtă, logofătul lui; un țigănoc scârnav, care prin rafinăriile și ajutorul, ce-l dădea stăpânului, în nelegiuiri, ajunse domn. Ținea Weber mult la el. Acest dihai, din încrederea cea mare ce o avea înaintea stăpânului, făcea să tremure locuitorii Sibiiului, de groază, când îi auziau de nume. Multe mame și fete vergure blăstămau pe acest dihanie și pe desfrânatul lui stăpân. De multe ori se ascuteau cuțitele pe seama lor. De câte ori nu au fost descoperiți ș'apoi vai de ei

sărmanii. Upleau temnițele, loviți și schinjuiți de cnutul și paturile puștilor argașilor.

Weber merge de-adreptul la Nică diplașul, îi ia dipla din mână și cu biciușca îi trage două, peste mijloc, încât bietul, se îndoiaie crășnind din dinți, sub loviturile desfrânatului bogătan...

Hora se sparse. Fetele țiuind fugiră. Dintre ficiori rămase Onuț și Petrișor împânțați pământului. Păreau doi brăzișori, cari așteptau lovitura toporului. La o parte stătea Niculiță dascălul cu mânilor cruce, pe pept. De pe fața lui aprinsă de văpaia cruzimei bogătanului, părea o stâncă de cremene.

— Nemernicilor! Voi vă petreceți, fără să cereți dela mine îngăduință!.. Acasă cu voi; iar mâne la cântatul ciocărliei aveți să-mi cărați gunoiul din grajd pe Rogojină, ca pe deapsă!.. Fira de pe Groapă are să-mi urmeze!.. Bolborosi Weber plin de furie.

— Pofta asta nu ți-o vei împlini!.. Zise Niculiță, nepăsător.

— Pune-ți pofta 'n cuiu!.. Se răsti Petrișor!

— Pții dascăle, cutezi să te 'nfoi?.. Face apoi semn lui Burtă și-i zice: Ian domolestemi-l logofete!..

Țigănocul se repede spre Niculiță cu pumnii încleștați, gata să lovească. Abia face

ciant sau meseriaș. Așa nu e bine. Apropierea sinceră față de popor trebuie să se facă și în direcțiunea arătată de d-l *Dimitrie Beuca* și cei chemați să îndemne cu toată stăruința poporul, ca să-și trimită copii la școală, iar când au trecut câteva clase când are cunoștințele de lipsă să-l dea la comerț și industrie, iar diferitele institute să nu mai arunce *profitul* tot în buzunarele și așa pline ale celor căpătuiți, ci să sară în ajutorul celor ce s'au dus la comerț și industrie. Numai dacă așa vom lucra, ne vom putea lăuda, că apropierea noastră de popor e sinceră.

Intâmplări și primejdii.

Mare foc în Galați. — Pustiirea ciumei. — 50.000 oameni morți de ciumă în Mandjuria. — Negustorie de fete. — Vapor înecat, 70 oameni înghițiți de valurile mării. — Catastrofă de tren. — Explodare. — Revoluția Arabă.

— În Galații din România, Mercuria trecută a izbucnit în patru locuri foc, care în urma vântului ce bătea s'a lăsat pe strada întreagă. A fost un chin munca pompierilor căci era un frig teribil. Până acuma se știu 5 oameni arși de vii. Pagubele se urcă la 800.000 franci.

— Vești îngrozitoare sosesc din China. Ciuma pustiește viețile omenești cu miile. Cad oamenii pe stradă loviți de ciumă, ca și cum cad frunzele îngălbenite de pe pomi, toamna târzie. Autoritățile nu răzbesc să ardă cadavrele, cari zac pe strade ca znopii, răsturnați unii peste alții. E ceva înfiorător să vezi, cum corbii și câinii, apoi fiarele sălbatice, cloșanii și șoarecii, în puterea zilei rup bucăți de carne de pe trupurile celor omorâți de ciumă. Chinezii în ura lor contra Europeanilor, s'au înțeles, ca cadavrele infectate de ciumă să le adune înaintea caselor europeanilor, și cu spuma eșită din pepturile morților să le ungă casele, ca să capete și europenii ciuma. În ajutorul Europeanilor vine miliția. Fanaticii chinezi rup picioare și mâni dela cei morți și cu ele aruncă după soldați. Taie capetele cadavrelor, le pun în cutii și le trimit pe poșta la adresa europeanilor, numai ca să capete și

ei boala. Din Karbin să vestește, că riurile și fântânile sunt pline de vermii ciumei. În Fudjandjan până acum s'au ars 12.000 trupuri omenești omorâte de ciumă și încă 8.000 așteaptă să le vină rândul. În Mandjuria, până acum 50.000 oameni au perit de ciumă. Suma totală a morților de ciumă începând de anul trecut întrece suma de 9 milioane. În India de asemenea pustiește ciuma în mod îngrozitor viețile omenești. Săptămână de săptămână mor câte 25—30 mii de oameni.

— *Spurcăciunea jidovească* întrece și marginile greșoseniei. Nu mai știu cum să-și procure traiul pe nemuncitele. Zilele trecute au fost prinși de poliția din Budapesta 7 familii, neașe jidovești, cari s'au îmbogățit din negustoria cu carne vie, adecă cu fete. Aceste familii de draci, înșelau fete tinere din toate clasele sociale, cu fel și fel de momeli la ei acasă. Le ascundeau și noaptea le transportau cu vaporul prin Turcia, România și alte țeri, unde le vindeau în taină Turcilor, apoi boerilor, iar cari nu le puteau vinde acestora, le vindeau celor cari țin case de prostituție, și biete fete pe acolo își macină zilele tinerețelor. Jidanii au fost prinși și băgați în temniță. Câți vor mai fi de ăștia, cari azi dau pe domnii și trăesc boerește nesupărați de nime? Am ajuns, ca jidanii să ne vândă și fetele, nu numai perinele de subt cap.

— Un vapor spaniol, ce a plecat din Rotterdam, a fost apucat de mare vijelie în mijlocul mării și s'a prăpădit. Valurile mării au înghițit 70 călători ce erau pe el.

— Zilele trecute în apropierea Parisului s'a ciocnit un tren accelerat cu un tren de povară. Ambele mașini s'au zdrobit, celelalte au luat foc. 18 oameni au fost zdrobiți. În capitala Zeelandei-nouă, servitorul unei bănci a uitat peste noapte țeva dela gazul aerian deschisă. Dimineața când oficianții s'au dus la birou și aprinzându-și unul țigarea, gazul adunat, s'a aprins și a explodat. Zece oficanți sunt omorâți, răniți sunt foarte mulți.

— Revolta din Arabia ia proporții tot mai mari. Dejă și alte triburi, cari până acum s'au ținut departe de mișcarea revoluționară, s'au înrolat acum sub steagul revoluționar. În Constantinopol domnește te-

merea, că la revoluție se vor alătura și triburile încă nomade din Siria. În cazul acesta întreaga Azie mică ar sta în flacări.

Ciuma.

Ciuma, e o boală lipicioasă ce se lățește cu iuțea uimitoare, îndeosebi în Orientul asiatic, care produce bube și umflături pe trupul bolnavului. Boala, care bântue în timpul de față cu atâta iuțea în Manciuria și China e ciuma bubonică. Această boală o capătă omul îndeosebi dela pureci, fânțari, muște și șoareci. Omul o simte primadată prin dureri la subsiori, bolnavul e cuprins de fiori, are grozave dureri de cap, e răgușit; privirea și-o ține țântă și arată spaimă; vin după aceea amețeli, nebunie și o sete îngrozitoare; bătaia inimii e slabă și neregulată. După o zi sgrăbunțele de subsiori se umflă și înegresc, corpul bolnavului se răcește, el începe să sughițe, să verse și pe corp apar pete. În starea asta să vestește desnodământul primejdiei. În total boala ține 7 zile. Câte odată moartea poate să vină și mai înainte de spargerea bubelor. Altădată poate să provină din ferbințeli interne. Când bolnavul e pe cale de vindecare, buboanele încep să curgă; iar bolirea e lungă. Astfel se arată ciuma, care a speriat Europa întreagă. Apărare contra ei au medicii, dar în cele mai multe cazuri sunt neputincioase. Acolo unde se ivește, trebuie ars și nimic tot. Asta e singura apărare.

Intre anii 1340—1353 s'a pornit ciuma zisă neagră din China, a străbătut Azia-mică Arabia, Africa, Egiptul, Grecia, Sicilia, Italia, Franța, Spania, Anglia și Norvegia, băgând spaimă în Asia și Europa și secerând aici 23 milioane, iar în Asia 25 milioane de oameni. După o durată de 7 ani, epidemia s'a stâns pe nesimțite. În secolul XVI s'a arătat din nou. Atunci a nimic orașul Milano, din ai cărui locuitori 250.000 n'au rămas în viață decât numai 60.000. În Egipt, Siria și Arabia a rămas lipicioasă, și izbucnește regulat numai în timpul când caravanele se duc la Meca. Din locurile acestea prin mijlocirea caravelor apoi se întinde ciuma până în cele mai mari depărtări ale pământului. În Rusia pe timpul Ecaterinei II, când Muscalii au avut războiul cu Turcii, 4 milioane de Ruși

insă doi pași și pică znop la pământ sub greutatea pumnului voinicului Petrișor...

Weber văzându-se și el în primejdie, sare în trăsură, dete apoi biciu cailor și își perdă urma. Țiganul după ce să trezise din amețeli, o luă la fugă rupând pământul.

Hora se închiagă din nou, mai cu foc, ca și cum nimic nu s'ar fi întâmplat. Nu mult după aceea vine un copilandru, și abia răsuflând povestește, că trăsura cu Weber laolaltă au fost răstrnată în Țibin; pe stăpân îl scoaseră mort niște lăeți...

Cu asta mișeliile unui om fals și desfrânat își ajunseră sfârșitul...

X.

Intoarcerea lui Dionizie.

Hora se încinge cu însuflețire. Tineri și bătrâni se alintaseră în horă de bucuria ce li-o procurase moartea lui Weber. Jocul de obicei se ținea în hanul lui George, care la auzul catastrofei eși în mijlocul horei și cu căciula 'n mână răgni:

— Măăă băieți! Azi beți pe socoteala mea... Eu plătesc, de bucurie, că dracu duse pe frateso, să-i iee folosul!.. Trage măă Nică din vioară, ca și ângerii să joace cu noi!... Iși întoarse apoi capul, îl apleacă pe pept și oftând dureros zise, ca și cum i-ar fi tăiat cineva graiul:

— Ei, fa, nevastă, acum să fie domnișorul nost, Dionizie aici, cum s'ar mai veseli și el cu noi...

Un boloboc de vin fu scos din pivniță, îi puse slăvina și — mâno nene!.. Curgia vinul gârlă. Petrecerea eră la dungă, când o trăsura trasă de 4 cai albi, ca zăpada se oprește la poarta hanului.

— Da ăsta ce drac împelițat o mai fi?.. zise George și-i întoarse dosul.

Din trăsură se dă jos, un domn bine îmbrăcat. Părea că are 50 de ani. De pe uitătura lui pătrunzătoare insă părea cu mult mai tânăr...

Eră Dionizie.

— Ei, crișmar!.. Ai loc pentru cai, în grajd și chilie pentru mine?

— Am, mă, am!.. Se răsti George, și eși afară spre întimpinare.

Dionizie recunoscu pe credinciosul său servitor. Un junghiu îi străpunse insă peptul, la vederea acestei schimbări neașteptate... El credea, pe George la castelul Lidiei. Acolo îl lăsase...

George, insă nici vorbă, ca să-și cunoască stăpânul, într'atâta se schimbăse.

După ce vorbiră una alta, Dionizie cu George, plecară spre chilie. Faptul, că George nu-l cunoscuse i-a făcut bucurie; deoarece

credea, că poate află știri despre Lidia, fără ca George să știe cu cine vorbește.

Afară, beția se ținea strună...

Dionizie, dăpă-ce își aduse în rânduială hainele, chiamă pe birtaș la sine. Se pun la vorbă:

— Ei, crișmare, cum te și chiamă?.

— George, d-le, așa m'am pomenit...

— Ce petrecanie e azi, la birtul tău?..

— Păi, ce să fie d-le. Iaca, pomană...

— Bine, mă, voi aveți obiceiul să trageți beție, după-ce ați îngropat pe careva de ai vostri?.. Vezi, la noi se plânge!

— Păi, că așa-i obiceiul și la noi, d-le, să plângem la căpătâiul celor iubiți ai noștri, cari nu se mai întorc... Dar câte odată se întâmplă, și așa, cum vezi, când ne mai scapă Satana de câte unul...

— Nu te înțeleg.

— Păi, iaca, ca să știi, o răsturnat, ăl din petri, pe frateso 'n Țibin și l-o dus, aibă-i folosul... În urma lui n'o rămas nimic bun, decât o bălă...

— Ei și cine eră nenorocitul?

— Un sas, d-le. Să chemă Weber... Hăi, hăi, că mult rău o mai adus ăla pe capul oamenilor, plugarul nostru se îndatorise la el. Apoi sasu-i sas, slănină de vulpe... Ne bațocurea neamul d-le... Azi s'a îndurat

au perit de ciună. Dela 1841, ivită la Constantinopol, ciuna nu s'a mai putut înrădăcină în Europa.

Ciuma provine și din necurătenie, trauiul slab și apa clocită. Deci să ne hrănim bine, să ne ținem curați, să ne ferim de biruri și de beuturi spirtoase. Din fântânile în cari sunt înecate hoituri de șoareci etc., și se scurge apă de ploaie să nu bem. Dacă cineva din familie se îmbolnăvește, să nu stăm pe gânduri, ci să alergăm la medic. Curățenia e lucru de căpetenie, pentru a ne apăra trupurile de primejdie.

Vesti din toate părțile.

P. S. Sa Episcopul Dr. Miron E. Cristea a vizitat Marția trecută Institutul teologic și pedagogic diecezan. P. S. Sa a asistat la prelegeri din Exegeză și Limba magiară și s'a interesat de aproape de mersul învățământului la institute.

† **Dr. Constantin Ignea.** Sâmbătă în 18 Februarie n. dimineața s'a stins din viață medicul *Dr. Constantin Ignea*, numit nu de mult medic primar la spitalul comitatens din Lugoj. S'a stins în floarea vieții, după un scurt dar greu morb. Avea 36 ani. În mormântarea a avut loc Duminecă la ora 2 p. m. dela locuința defunctului. Dumnezeu să-l odihnească.

Ședința literară festivă a Societății de lectură „Ioan Popasu”, ținută în ziua sfinților „Trei Ierarhi”, a reușit foarte bine. A participat și P. S. Sa Episcopul Dr. Miron E. Cristea. Mai toată societatea română din Caransebeș și mulți din depărtări și-au dat întâlnire la „petrecerea teologilor”. Programul a fost bogat și bine ales, căci prezenții societății Dr. D. Cioloca și I. Orzescu au luat parte la toate probele și au condus cu pricepere toate lucrările pregătitoare. Mult s'a ostenit și profesorul Antoniu Sequens, instruind cu toată dexteritatea corul și orchestra societății. După terminarea programului a urmat dans până în zori de zi. Lume a fost foarte multă.

Muștele „Frit”. Din comitatul Torontal vin știri, că sămănăturile de toamnă (săcara și grâul) sânt devastate de un fel de muște ce să chiamă „frit”. Neamul acesta de muște se trage din Șvedia și sânt cam de 1—2 milimetri mari, negre. Vin roiuri

(cârduri) întregi, ca și lăcustele, și primăvara s'așează în patele gingașe ale sămănăturilor, iar vara în spicul grâului, dar mai ales în a secării, pe cari le rod. Și locul semănat cu săcară în com. Torontal nu-i mai puțin decât 12 mii de jughere. Din pricina asta prețul secării s'a ridicat.

O tragedie înfiorătoare de copii. „Drapelul” Nr. 14 scrie că în casa unui gardist orășenesc din Lugoj s'a întâmplat o mare nenorocire. Doi copilași jucându-se cu focul, s'au aprins hainele de pe ei și în urmă patul, înfășit, fără a se auzi țipetele, bieții copii au ars scrum.

Nenorocire. La ocnele de cărbuni din Anina o altă nenorocire s'a întâmplat zilele trecute, care încă a mai secerat 2 vieți omenești, totodată pe alți doi schilodindu-i. Cei morți sunt doi românași, unul Mateiu Telescu din Sasca, iar celălalt din Socolar. Tristă soarte mai au bieții ocnari ai societății priv. a.-u. cari pe lângă o plată de batjocură, întotdeauna sunt expuși groaznicilor nenorociri.

A umblat în opritură... Marția trecută un ajutor de notar din Bogyszlo, lângă Pesta, se dase în dragoste cu nevestica frumușică a unui țaran de acolo. Tocmai erau în toiul dragostei... pe fânul din șopru, unde se auzia numai șșăitului firelor de iarbă uscate, clătînându-se sub ei, și sărutul dulce ce și-l împrumutau beți de dragoste, când bărbatul apare lângă ei. Acesta a luat pe nevestică-sa la raport și dulceața gustată dela d-șoru i-a schimbat-o în dureri cumplite tăindu-i nasul, ca să fie de ciufala lumii; iar d-șorului i-a împlântat de 6 ori cuțitul în coaste, lăsându-l mort pe locul păcatului, luându-i pe veci pofta de a se mai da dorului pe fânul din opritură...

Morți de foame. Se scrie din Deva, că în comuna Fizeș, o femeie nebună s'a încuiat cu copilul în casă și n'au eșit afară până a murit copilul de foame. Nebuna se luptă și ea cu moartea.

Chefuind — la moarte. În Alba regală un sodal (calfă) de zidar a tras un chef strașnic Sâmbătă. A avut omul pe semne cauză. Chefuit cum eră a ajuns acasă și s'a trântit pe pat uitând să-și scoată țigara din gură. Peste câteva ore arsese — scrum.

canapea și îl năpădiră lacrimile. Se întreba, că la ce a plecat? Se va fi măritat cu altul. Asta o fi moartea mea! Da copilul? Ce se va fi ales din el?... Fel de fel de chinuri îl munciau, se cugetă în fine, dar dacă o fi fugit de rușinea lumii?... Nu știa de care gând să se acațe. Dus de gânduri, obosit cum eră adormise, noaptea târziu, îmbrăcat cum eră, după-ce chjotele celor de-afară să mai răriră.

Tata și fiul.

Eră o zi de toamnă târzie. Dionizie părăsește hanul lui George îngândurat și își îndreaptă pasul greoiu, cătră cetatea săsască. Toamnă târzie pe pământ, toamnă târzie în sufletul celui, care încărat era de atâta suferință. Ajuns la castelul Lidiei, locul unde odată eră plin de viață, de dragoste curată, acum i-se părea un mormânt, în care îngropate îi erau toate nădejdele unei vieți tignite. Doar părăușul ce spintecă adâncimea grădinii, mai dădea semn, că natura trăește, în colo liniște și pustiu...

La gemetele și urletele lui desperate, în cari chemă numele Lidiei, nime nu răspunde sârmanului pribeag. Glasul călătorului se perde în neștire, și par-că ehoul îi răspunde trist, cuvinte neînțelese: „Prea târziu... Vii prea târziu”!

Și-a luat sârmanul, calea spre Dumbravă.

Târgul din Caransebeș, ținut în zilele de 23, 24 și 25 l. c., a fost bine cercetat. Au fost vite multe și cumpărători destui. Poliția noastră, a avut și de astădată de lucru cu pungășii, pe cari i-a pus la adăpost înainte de a putea să-și exercite măestria.

Legile în America. Femeile din America au înaintat un proiect de lege pentru a fi votat de senatul republican în înfelesul căruia cer, ca toate fetele în clipa când împlinesc 20 ani să-și poată alege un bărbat. Dacă bărbatul ar refuză, să fie amendat în raportul averii sale.

Aeroplanelle în războiu. Marile puteri sunt preocupate de rolul aeroplanelor în viitoarele resboaie. Experiențele de spionaj făcute până acum au reușit strălucit. Aviatorul Hamilton în recenta răscoală mexicană a iscodit pozițiile răsculaților din regiunea Iuarez. Când a ajuns deasupra taberei s'a coborât până la patru sute de urme și putea foarte ușor arunca bombe asupra răsculaților, pe când gloanțele acestora n'ar fi putut să-l atingă. În cazul acesta pe vreme de războiu rolul unui aeroplan e îndoit de primejdios pentru trupe, căci pe lângă că spionează pozițiile vrăjmașe, le poate și distruge, fiind la adăpost de focul dușmanului.

Falsificătorii de bani din Ungaria de sud a ajuns în fine să fie prinși după ce inundaseră întreg Banatul cu monede false. Ziarele din Timișoara scriu că prințându-se economul George Bugariu din Silaș, să crede că s'a prins căpetenia.

Modă nouă. Moda nouă pentru primăvară s'a arătat dejă. Inimile damelor pot săltă cu bucurie, iar bieții bărbați se vor cruci din nou văzând noul caraghioslăc — femeesc. Să pierd fustele. Vin pantalonii. Adecă fustă-pantaloni.

Și-a vândut soția. Feciorul unui fabricant din Varșovia trăind rău cu nevasta a vândut-o simplaminte unui agent de prostituat. Acesta a dus nenorocita femeie într-o casă de toleranță din Buenos-Ayres în Argentina. Abia târziu femeia a putut da de știre rudeniilor că unde să găsește. Poliția a deținut pe soțul barbar.

Nr. 18/C. 1911.

Publicațiune.

Comunitatea de avere a fostului regiment confinar romano-banatic Nr. 13 din Caransebeș predă birtășitul din casa grănicerească din Herkulesfürdő pe 5 ani de zile. Pe lângă dreptul de cărciumărit Com

bunul Dumnezeu de ne-a scăpat de el... Iar Staraotchi l-o dus, nouă cu a brânzii...

Dionizie la auzul acestei noutăți, a răsuflat mai ușor. Întrebă însă mai departe: — Cunoști d-ta pe o fată ce se numește, paremi-se Lidia?... Unde locuiește? Aș dori să am vești despre dânsa...

George se uită lung, neîncrezător la el, și după o pauză, vorbește oftând:

— Hm, cum să nu o cunosc... Doară i-am fost argat, până n'o veniț mă-sa, ș-acum toț eu port grija castelului... Uf, d-le cum mai plângea când o plecat, sărăcuța...

Ca un junghiu străpunse, această veste, peptul lui Dionizie. Se credea lângă ia și totuși departe e de ia...

— Unde e dusă, nene?... întrebă mirat Dionizie, și eră cât p'aci să se tradeze.

— Așa, d-le, chiar așa... A plecat la București cu mă-sa. De 2 ani de zile n'a mai dat p'aci... Poate-că, să-și caute bărbatul... Pe domnișoru meu, ăl bun, pe Onisie al nostru...

— Destul, nene destul! Te mai întreb: pot să rămân mai multe zile cu trăsura aici?

— Poți d-le și un an dacă vrei...

— Acum poți să mergi...

George se închină cu sfială și iese.

Rămas singur, Dionizie se trăneste pe

Intr'o stradă îngustă din poarta Cisnădiei, cum mergi în neștire, îi atrage atențiunea un copil, care părea de 2—3 ani. Se jucă singur în țărîna din mijlocul drumului. Hăinuțele de pe el: o cămeșuță murdară, îi tradă trupșorul bine făcut și niște picioruțe ca cărtaboășele. Cu capul gol, care eră acoperit de un znop de păr creț în neregulă, de coloaera bobului de grâu. Ochii lui întunecați, ca murea din pădure, iar născiorul și gurița sămănau pe cineva...

Parcă o putere dumnezească îl atrage spre mititelul ce zgribură de frig. Inima i-se umplu de compătimire, în același timp parcă și o dragoste nebună îi gădilea inima, față de necunoscutul copil. Pe frunte îi curgia sudori, ca în urma unei munci încordate la coasă, sau în brazdă cu plugul...

— La naiba! Ce-i cu mine?... Ce m'a ajuns așa deodată?... Nu-și putea da seama, că ce să frământă în internul lui. Simțea numai, că prezența copilului îl neliniștește și îl atrage, ca un farmec spre el... Ajuns lângă el, acesta se sperie, și mușchii obrazului încep a se mișcă, gata de a plânge. Se scoală însă mititelul, se uită lung la străin; iar în loc să plângă, începe să zimbească drăguț. Și fără frică se apropie de străin, și începe să se împrietenească, ca și cum lângă el ar fi

de avere lasă afară de localul pentru birt, — o cuină, cămară, și încă alte 4 chilii aflătoare în parterul casei grănicerești dinpreună cu mobilierul birtului în folosința aceluia, a cărui ofertă se va afla mai favorabil.

Reflectanții sunt poftiți să-și înainteze ofertele timbrate închise și provăzute cu un vadiu de 2000 coroane în bani gata sau în papire de stat la oficiul de economie a Comunității de avere din Caransebeș până în 30 Martie 1911 la 10 ore a. m. când se vor desface ofertele.

Ofertelor au a se accludă documentele din care să se vadă starea familiară, ocupațiunea de până acuma precum și purtarea morală a reflectanților.

Ofertele au să conțină mai departe declarațiunea că reflectanții cunosc condițiunile sub care le predă Com. de avere birtășitul și se supun lor întru toate.

Se cere în fine, că reflectanții să scrie în ofertele lor cu cifre și cu litere — legibil — suma oferită.

Condițiunile se pot vedeă la oficiul de economie a Com. de avere în orișicare zi de săptămână în decursul orelor oficioase.

Caransebeș, la 18 Februarie 1911.

**Comitetul
Comunității de avere.**

Picurii lui Brády pentru stomac

provăzuți cu marca de scutire I. C. Maria de Mariacell, numiți de popor Picuri de Mariacell pentru stomac, timp de 30 de ani s'au a-deverit atât de buni, încât sunt indispensabili pentru orice casă. Picurii aceștia au efect năntrecut, la tot felul de stricare a stomacului ardere de stomac, scaun neregulat, sgâr-ciu de stomac și dureri de cap, vomare, insomie și gălbinare. — Se poate căpăta la ori care farmacie. 0 sticlă mică 80 fileri, o sticlă mare 1 cor. 40 fileri, 6 sticle 5 coroane, 3 sticle duble 4 coroane 50 fileri.

Expedează franco farmacistul:

Brády K. farmacie la „Regele Ungariei”. — Wien, I., Fleischmarkt I. Depot 241.

Să fim atenți la marca de scutire P. C. Maria de Mariacell, pachetarea în roșu, și la sub-scriere după cum se vede în chipul de față.

crescut: „Sălut mâna“... rosti copilul, atât de drăguț, încât pe Dionizie îl năpădiră lacrimile și fără să-și dea seamă, prinde copilul îl ia în brațe și îl năpădește de sărutări ne-bune... Intr'un târziu, când își veni în ori, pune copilul jos. Acesta însă îl ținea strâns de mână, gata de plecare:

— Ta, melem ta...ădică?..

— Da, dragă mergem... Bietul Dionizie se luptă cu sine, ca o naie, dusă în neștire pe valurile mării. Iși zicea: „Copilul ăsta mă farmecă. Ce poate fi“?.. Și începă să se intereseze mai serios de copil:

— Unde locuiți voi, puiule?

— Ici, ici... Și arată cu mânuța o căsuță sărăcăcioasă acoperită cu paie.

— Ai tu mamă, puișorule?..

— Ha?

— Mamă, ai? La cine zici tu mamă?

— La — nime...

Răspunsurile copilului îi dădu mulț de gândit. Ii venea să-l fure... Ii părea, că viața lui, atârnă de acest ângeraș, și că numai el îi va mai putea produce bucurie. Numai acest copil străin, care însă eră atât de aproape de inima lui, îi va putea mângăia suferințele. De aceea își propuse să meargă la ai lui, și cu ori-ce preț să-l câștige pentru sine... Il luă de nou în brațe, și-l sărută lung, lung,

și de atâtea ori, de-atâtea ori...

— Dar tată ai tu?

— Ahâ...

— Unde-i tata tău?

— Depalte... depalte...

— Sărman copil, își zise Dionizie, cine știe unde va rătăci tată-to, care te-a lăsat în știrea cine știe a cui netrebnic.

— Drag ți-e de mine puiule?

— Dlag... și cu asta copilul îl cuprinde cu ambele mânuțe pe după cap, și își alipește obrăjorul seu de al lui Dionizie, care se simția la culmea fericirii sale. Nu știa el, că Dumnezeu și dacă desparte pe om de om, pe un timp lung, fără să ne dăm seama ne recunoaștem fiul, fratele, cătuși de târziu...

— Vrei tu, să fi al meu?

— Vleu... fu răspunsul hotărârit copilului.

— Ești flămând scumpule?

— Ahâ... și mi fliș...

— Sărmanul de tine!.. Cum te chiamă?

— Onisie...

Dionizie tresări. Copilul are numele meu. Cu asta apoi se apropie de casa ce i-o arătase copilul. Din ia apare o femeie, ce părea a fi de 30 ani, care la vederea lui D. cu copilul în brațe se uită năucă...

— Al cui e copilul ăsta, femeie?

— Al nimănu, d-le... N'ar mai fi fost...

Prima casă de păstrare din Karánsebes

acordă împrumuturi hipotecare în orice sumă pe lângă condițiunile cele mai favorabile.

Dupăce ne-a succes a intra în legături finanțiale cu **Institutul de credit agrar din Sibiu**, mai departe fiind noi în strânsă legătură cu un **institut distins din Budapesta**, suntem în plăcuta poziție a acorda **împrumuturi hipotecare pe amortizație, pe un termen de amortizație de 10—50 de ani** pe lângă cele mai favorabile condițiuni.

Direcțiunea institutului servește cu orice deslușiri, îndeosebi cu privire la convertiri de împrumuturi.

Judece poporul!

Pentru că glasul poporului e glasul lui Dzeu și judecata poporului dreaptă este. Azi, în vremea culturii și propășirii, când știința medicală are leacuri și pentru boale, cari în timpurile mai vechi nu se puteau defel vindeca, e mare lucru, cum judecă poporul despre leacurile renumite. De pildă contra boalelor celor mai dureroase, ca reumă, podagră, junghiuri, împunsături, dureri de picioare, spate și oase, se folosesc multe feluri de leacuri, dar cel mai renumit e în toată țara și străinătate:

Reparatorul de KRIEGNER

(Spiritus petrae camphoratus) și cu tot dreptul, pentru că acest mijloc vindecă astfel, că cei ce-l folosesc, nu pot să-l admire îndeajuns. În mij de scrisori de mulțămintă au scris, că „Reparatorul de Kriegner“, după câteva frecări vindecă nu numai reuma, podagra și boalele din răceli, ci e un mijloc escelent și la degerarea picioarelor, degetelor, nasului și a urechilor etc. Că „Reparatorul de Kriegner“ e cel mai bun și sigur leac, se dovedește prin esperiențele făcute în spitalul Rökus, unde din 136 cazuri în 129 a avut ca rezultat:

vindecare deplină cu Repuratorul de Kriegner.

Prețul unei sticle mici 1 cor., 1 sticlă mare 2 coroane, dar să grijim, că vor fi și imitații, cari înșală lumea. De aceea e bine, dacă (chiar mai mulți împreună) comandă pe poștă 5 sticle mici cu 5 coroane, sau 3 sticle mari cu 6 coroane, franco cu rambursă, sau și mai simplu, cu trimiterea înainte a banilor la firma:

Apoteca KRIEGNER, Budapest VIII., Baross-utca 2,
de unde se trimit zilnic acest leac în toate părțile lumii.

— Cum adecă? Explică-te.

— Apoi cum să fie d-le... De 3 ani mi-l'au lăsat pe grumaz și de 2 ani n'am mai căpătat nimic pentru susținerea lui...

— Cum, copilul nu-i al d-tale?..

— Nu, d-le, nu-i al meu... Se puse apoi femeia și povestii cu de-amănuntul toată întâmplarea, cum i-a fost adus copilul de doamna a mare.

Dionizie începă să fie nerăbdător. Sudori îi inundau fruntea, fu cuprins de fiori:

— Cunoști d-ta pe d-na aceea?..

— Cum să nu, d-le, ia e nora morarului Precup din Dumbravă... Ii fi auzit și d-ta de veste... Doamna asta are o fată, și se vorbește, că fata ar fi avut copilul ăsta, nelegiuit cu un domnișor, care apoi a părăsit-o.

— Mama copilului n'a dat nici când pe la d-ta să-și vadă copilul?

— Da de unde, nici că-i pasă de el... S'o dus fără barem să vină să și-l vadă...

— Mi-ai putea spune, că mamei copilului îi-e urât de el?..

— Păi, poți d-ta crede, că i-o fi drag? dacă nici habar n'are de el...

— Ce vorbește lumea?

— Tace, și câte odată râde de d-nii ăștia, cari fac la copii și îi lasă în știrea Domnului...

(Va urma).